

PFU-SAK NR. 030/12

KLAGER: Carl I. Hagen
ADRESSE: Frp's bystyregruppe, Rådhuset, 0037 Oslo
TELEFON:
PUBLIKASJON: Dagbladet
PUBLISERINGSDATO: 28.11.2011
STOFFOMRÅDE: Politikk
GENRE: Kronikk
SØKERSTIKKORD:
REGISTRERT: 24.01.2012
BEHANDLET I SEKR.: 25.01.2012
BEHANDLES I PFU: 28.08.2012
FERDIGBEHANDLET: 28.08.2012
BEHANDLINGSTID: 214 dager
KLAGEGRUPPE: Politiker
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Samtykke fra direkte berørt part. Relatert klage fra Eivind Trædal mot NRK, sak 090/12.

SAMMENDRAG:

Dagbladet brakte **mandag 28. november 2011** en kronikk på side 58-59 med tittelen «**Søppelmennesker**». Stikktittel: «**Innvandring. Hvis du skal trakassere minoriteter i Norge må du gjøre som Christian Tybring-Gjedde, Hege Storhaug og Ole Jørgen Anfindsen.**» Kronikken var skrevet av student Eivind Trædal.

Den innledes med en episode forfatteren har opplevd:

«En dag i forrige uke gikk jeg og kjæresten min en tur opp Grünerløkka. På Schous plass, ved trikkestoppet, var det uro. En høy, blond og muskuløs mann i 30-åra oppførte seg aggressivt. Han sto og ropte til fire tenåringsjenter i skaut. «Jævla søppelmennesker», skreik han. Vi sto på andre siden av gata, men hørte også at han forklarte dem at de burde komme seg hjem «dit de kom fra». Han var ikke synlig beruset. De 14-15 år gamle jentene flyktet bort fra ham, over til vår side av gata, mens en modigere og høyere mann enn meg løp over til rasisten, ba ham om å roe seg ned og la jentene være i fred.

Vi spurte dem hva som hadde skjedd. «Han begynte bare å rope til oss at vi var søppelmennesker og at vi ikke hører til her», forklarte de norske jentene. De virket redde, og kjæresten min trøstet dem med at sånne som ham ikke var noe å bry seg om. Mannen gikk fram og tilbake med raske steg på andre siden av gata, og virket sint. Vi gjorde et forgjeves forsøk på å ringe politisentralen, men kort tid etter tok han trikken oppover mot Torshov.»

Videre i kronikken:

«Denne mannen har naturligvis ikke forstått reglene for det norske samfunnet. Hvis du skal skremme eller trakassere minoriteter i Norge, må du gjøre det på riktig måte. Mannen burde starte en blogg, skrive kommentarer på nettavisene, skrive ei bok eller kanskje bli stortingspolitiker. Hvis mannen hadde vært stortingspolitiker eller forfatter, ville ikke en tilfeldig forbipasserende kunnet gå bort og be ham roe seg, og la minoritetene være i fred. Det ville jo være å kneble hans ytringsfrihet.»

Kronikken var illustrert med tre portrettbilder, og med slik bildetekst:

«Trakasserer. Christian Tybring-Gjedde, Hege Storhaug og Ole Jørgen Anfinsen. "Hvis du skal skremme og trakassere minoriteter i Norge, må du gjøre det på riktig måte. Starte en blogg, skrive kommentarer på nettavisene, eller kanskje bli stortingspolitiker", skriver kronikkforfatteren.»

KLAGEN:

Klager er Frp-politiker Carl I. Hagen, med muntlig samtykke fra Christian Tybring-Gjedde. Klageren skriver: «I artikkelen omtales bl.a. Tybring-Gjedde som et "søppelmenneske" fordi han som en uredd og klartalende stortingsrepresentant og som leder av Oslo FrP deltar i den offentlige debatt om asyl-, flyktning-, integrerings- og innvandringspolitikken som føres i Norge. I en slik sammenheng er han påpasselig med å unngå personlige angrep på personer og med bruk av negative personkarakteristikker. Sterke meninger om egne meninger er også for han selvsagt akseptabelt, men når det blir sterke personangrep som i nevnte artikkel går det over den strek som Vær Varsom-plakaten trekker opp.»

Klageren anfører at Tybring-Gjeddes familie er blitt rammet av omtalen. Han viser i særlig grad på Vær Varsom-plakatens punkter 4.1, om saklighet og omtanke, og 4.3 , respekt for privatliv.

FORSØK PÅ MINNELIG ORDNING:

Partene har vært i kontakt i et forsøk på å komme fram til en minnelig ordning, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Dagbladet konstaterer at kjernen i klagen er at Tybring-Gjedde er avbildet under tittelen «Søppelmennesker» , og at «dette kan oppfattes slik at tittelen henspiller blant annet på ham». Avisen sier seg enig i at presentasjonen av kronikken, med bilde av Tybring-Gjedde og to andre samfunnsdebattanter rett under tittelen, har fått en utforming som kan framstå som uheldig. Men avisen understreker at dette bare gjelder for lesere som bare leser overskrifter.

Det vises videre til en dialog med klageren med sikte på en minnelig løsning. Det anføres at klageren stilte urimelige, politisk motiverte krav som det ikke var mulig å imøtekomme, i og med at avisen ikke kan se at kronikken, og presentasjonen av den, strider mot god presseskikk. I Dagbladets tilsvaer er dialogen mellom partene gjengitt. Det er også vist til at de to andre avbildede, og andre, hadde debattinnlegg på trykk, som tilsvaer til den innklagede kronikken, men at Tybring-Gjedde ikke tok til motmæle. Det gjorde derimot partileder Siv Jensen på vegne av partiet.

Dagbladet viser til PFUs praksis med hensyn til stor takhøyde i den offentlige debatten, og at utvalget har akseptert meninger og oppfatninger som kan være både sjokkerende og sårende for den det gjelder. Avisen viser til at Tybring-Gjedde er en av dem som har benyttet seg av denne store takhøyden.

Avisen mener derfor man må kunne forvente at en framtrædende politiker som Christian Tybring-Gjedde vil ta til motmæle dersom han opplever seg urettmessig behandlet i mediene. Det vises til at han, gjennom klageren, har fått tilbud om spalteplass. Det anføres videre at selv om utformingen var uheldig, «går det helt tydelig fram for leseren at det ikke er Tybring-Gjedde, Storhaug eller Anfindsen som omtales som «søppelmennesker» i kronikken». Dagbladet mener derfor klagen hviler på feil premisser, og dessuten at tittelen er så sterk at den «gir leseren en klar oppfordring til å gå inn i teksten», der det kommer fram at budskapet er et helt annet enn det Carl I. Hagen pretenderer.

Det opplyses at tittelen er kronikkforfatterens egen og at Dagbladet ikke har tradisjon for å mildne eller avdempe kraftig ordbruk i helt sentrale samfunnsdebatter.

Klageren fastholder klagen. Han avviser Dagbladets anførsel om at Tybring-Gjedde må tåle karakteristikken i den påklagede artikkelen siden ha selv har brukt lignende virkemidler. Han anfører at Tybring-Gjedde ikke har gått til angrep på enkeltpersoner, heller ikke i kronikken «Drøm fra Disneyland» (Aftenposten 25.08.2010, vedlagt) som det er vist til i Dagbladets tilsvaer. Med hensyn til bruk av tilsvaersretten, viser klageren til at Tybring-Gjedde har vært syk og ikke i posisjon til å forsvare seg, og at avisen har vært kjent med dette.

Det understrekes i tilsvaret at Tybring-Gjedde og hans kone ikke har ønsket spalteplass i Dagbladet for å forsvare seg, og for å fortelle hvorfor de «mener seg» dårlig behandlet, men en oppreisning i form av en dom fra PFU.

Dagbladet har ikke hatt ytterligere kommentarer.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL UTTALELSE: